

мов, скільки про схожість менталітетів і наявність культурних зв'язків між народами.

Література:

1. Словник української мови: в 11 т. / за ред. І. К. Білодід та ін.; АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. Київ. : Наук. думка, 1970–1980. Т. 6. С. 68.
2. Левченко О. Лінгвокультурологія та її термінна система. Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: Проблеми української термінології. № 490 С. 105–113. – (Термінологія гуманітарних знань).
3. Українські народні прислів'я та приказки / [кол. упоряд. В. Бобкова та ін.]. – Київ. : Видавництво Академії наук Української РСР, 1955. С. 80–82.
4. Slovenski frazeološki leksikon / pod vodstvom Franca Jakopina. – Ljubljana: Založba ZRC, 2007. – 976 s. URL: <https://search.worldcat.org/title/slovenski-pregovori-in-reki/oclc/443235324>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-393-4-13>

THE INFLUENCE OF LANGUAGE ON THE FORMATION AND PRESERVATION OF NATIONAL IDENTITY IN THE POST-YUGOSLAV AND UKRAINIAN SPACE

ВПЛИВ МОВИ НА ФОРМУВАННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ПОСТЮГОСЛАВСЬКОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО ПРОСТОРУ

Levchenko K. O.

*first year Student at the Faculty of Law
State University of Economics
and Technologies
Kryvyi Rih, Ukraine*

Левченко К. О.

*студентка I курсу
юридичного факультету
Державний університет економіки
і технологій
м. Кривий Ріг, Україна*

Мова є не лише символом культури, але й основним засобом вираження світосприйняття та уявлень народу. У контексті культурної різноманітності та міграційних потоків роль слова стає надзвичайно актуальним. Аналіз її впливу на формування та збереження національних ідентичностей дозволяє розкрити механізми, якими національні характери втілюються в мовному просторі.

Дослідження ролі мови у цих процесах є ключовим для розуміння та підтримки культурної та мовної різноманітності. Вони дозволяють

зробити висновки щодо збереження традицій, а також розробити стратегії та політику, спрямовані на підтримку мовної різноманітності та багатомовності в сучасному суспільстві. Такі дослідження відкривають можливості для поглибленого вивчення взаємозв'язку мови, що є важливим в контексті глобалізації.

Рідна мова є предметом інтересу для багатьох науковців, серед яких І. Дзюба, Л. Костенко, П. Мовчан, П. Щербань, В. Яворівський та інші. У своїх працях вони розглядають мову як універсальний феномен буття та свідомості української нації. Наукові дослідження таких видатних вчених, як С. Єрмоленко, П. Кононенко, А. Пономаренко, Л. Мацько, також відображають значимість рідної мови у формуванні української нації. Наше дослідження спрямоване на аналіз цієї значимості та впливу рідної мови на формування ідентичності українського народу та досвід з постюгославським простором.

Говорячи про це – слід звернути увагу на слова, зазначені у працях І. Огієнко: «Завдяки мові люди й народи можуть ставати двигунами вселюдського поступу, а без неї – лошата – ми біля чужих возів» [3, с. 8]. Саме вони нагадують нам про важливість мови як засобу не лише спілкування, а й розвитку, є важливим елементом національної ідентичності для багатьох народів.

У постюгославському та українському просторі мова відіграє ключову роль у формуванні та оберіганні культурного та історичного спадку, а також національної самосвідомості. Хоч вони й знаходяться на різних географічних теренах та мають відмінну історичну спадщину, проте складають спільну проблему збереження мовної та культурної ідентичності в умовах глобалізації та мультикультурного середовища.

Після розпаду колишньої Югославії мовна ситуація в кожній з незалежних держав стала ключовим аспектом формування національної самосвідомості та ідентичності. Такі країни, як Хорватія, Словенія, Сербія, мають власні мовні традиції, які визначають їхню культурну спадщину та самобутність. Ступінь розвиненості мови, обсяг її словника та її структурованість на різних рівнях свідчать про рівень розвитку національної культури. Однак володіння рідною мовою є ключовим аспектом визначення соціальної ідентичності та самобутності як індивідуума, так і нації.

Щодо України, впровадження та захист єдиної державної словесності викликає низку проблем. Першочерговим завданням для країни є підтвердження авторитету слова та створення умов, що спонукали б говорити українською мовою не лише за необхідності, а й з переконанням у її корисності.

Розуміння світогляду передусім має здійснюватися через використання рідного слова, і лише потім можна користуватися іншими для транслювання результатів власного або чужого пізнання. Відтак, оскільки осмислення відбуваються на рідному мовленні, це викликає емоції та почуття, виробляє яскраві національні образи, які потім

зкладаються в пам'ять і впливають на формування особистості у високодуховному, патріотичному ключі.

Великий поет нашого народу Т. Шевченко писав: «Ну що б, задавалося слова... Слова та голос – більш нічого. А серце б'ється – ожива, Як їх почує!..» [2, с. 94]. За допомогою фраз, обрядів та газет, що стали загальноновизнаними під час Євромайдану, ми стали розпізнавати себе як український народ у світі, про який, можливо, багато хто почув вперше.

Після Революції Гідності багато українців почали пишатися своєю мовою та культурою. Навіть коли Руслана Лижичко виконала українську пісню на Євробаченні, це показало світу силу української мови та глибокий патріотизм, який вона несе. Тому висловлення «Слава Україні!» звучало як з промовистих слів українця, що прагне до свободи й незалежності для свого народу, так і з уст іноземця, який підтримував ці прагнення та був готовий захищати їх.

Зокрема, у контексті взаємодії досвіду постюгославського та українського простору в мовній картині світу можна виявити цікаві аспекти. Вони мають різні мовні традиції, але їхня взаємодія може призвести до обміну лексичними та граматичними елементами, а також до взаємного впливу на культурні уявлення та світогляд. Розуміння цих мовних аспектів може розкрити багатство культурного спадку обох народів та сприяти поглибленню взаєморозуміння та співпраці між ними.

Таким чином, національна культура еволюціонує через мову і завдяки їй. Її втрата означає втрату культурного спадку. Службовими є слова Л. Костенко: «Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову» [3].

У ході аналізу впливу мови на формування та збереження національної ідентичності на постюгославському та українському просторах було виявлено, що мова виступає ключовим фактором у консолідації та стабілізації суспільства. Українська та колишня сербсько-хорватська мови відіграють значущу роль у формуванні національної свідомості та ідентичності, а також у визначенні культурного самоусвідомлення.

Обидва простори стикалися зі складними викликами у збереженні та розвитку мовної ідентичності після політичних перетворень. Проте, мова залишається важливим елементом національного самовизначення та символом національної спільноти.

Отже, мова є не лише засобом комунікації, але й ключовим аспектом культурної спадщини та ідентичності націй. Її роль у формуванні та збереженні національної свідомості є непередбачувано важливою. Тому, сприяти розвитку та підтримці рідної мови та культурної спадщини є важливим завданням для зміцнення національної ідентичності та підтримки культурного розмаїття в сучасному світі.

Література:

1. Гумбольдт В. Мова та символ в контексті проблем розуміння: автореф. дис. ... канд. філос. наук: спец. 09.00.01 «Онтологія, гносеологія, феноменологія»; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. К., 2016. 17 с.
2. Шевченко Т. Зібрання творів: у 6 т. К.: Наукова думка, 2013. Т. 2: Поезія 1847–1861. 784 с.
3. Костенко Л. Україна як жертва і чинник глобалізації катастроф. Електронний ресурс.
4. Огієнко І. Як живе кожна мова. Варшава: Рідна мова, 2019. 134 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-393-4-14>

TRANSLATION CHALLENGES IN THE LINGUISTIC SPACE OF INTERNATIONAL MEDIA: POST-YUGOSLAV AND UKRAINIAN EXPERIENCE

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ У МОВНОМУ ПРОСТОРИ МІЖНАРОДНИХ МЕДІА: ПОСТЮГОСЛАВСЬКИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

Prus O. B.

*5th year student at the Department
of Foreign Languages
and Translation Studies
Lviv State University of Life Safety
Lviv, Ukraine*

Прус О. Б.

*студентка V курсу кафедри
іноземних мов та перекладознавства
Львівського державного
університету безпеки
життєдіяльності
м. Львів, Україна*

Demyanchuk Yu. I.

*Candidate of Economic Sciences,
Lecturer at the Foreign Languages
and Translation
Lviv State University of Life Safety
Lviv, Ukraine*

Дем'янчук Ю. І.

*кандидат економічних наук,
викладач кафедри іноземних мов та
перекладознавства
Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності
м. Львів, Україна*

Past decades, the world has witnessed numerous conflicts, revolutions, wars that have left a profound impact on the international media space. Among these, the war in the territory of the former Yugoslavia and the contemporary military aggression against Ukraine hold a special place.